

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 36745
Nom: Relacions Intergovernamentals
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Facultat de Dret	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública	Relacions intergovernamentals	OPTATIVA

COORDINACIÓ

RIDAURA MARTINEZ MARIA JOSE

RESUM

L'articulació d'un sistema de relacions de cooperació entre els diferents centres de decisió constitueix un dels eixos centrals dels Estats descentralitzats.

I és, precisament, en l'àrea del poder executiu on s'ofereixen majors perspectives per a eixa col·laboració, fonamentalment perquè és en a l'executiu a qui correspon la tasca de la direcció política. Per això, les relacions intergovernamentals es conceben com a instruments jurídic-polítics de cohesió constitucional en el marc dels Estats compostos.

La col·laboració que es plantejarà en esta guia aconseguix (a) la denominada col·laboració vertical entre els òrgans centrals de l'Estat i les Comunitats Autònomes, articulades a través d'un ric entramat d'instruments que han anat sorgint prenent com a referència el Dret Comparat: convenis de col·laboració, conferències sectorials, la Conferència de Presidents, etc. Així mateix, s'aborda (b) la col·laboració horitzontal entre Comunitats Autònomes, que s'han revelat com a instruments necessaris per a una prestació dels servicis públics a la ciutadania de major qualitat. A més, contribueix activament a enfortir l'autogovern dels ens territorials i a frenar les tendències recentralitzadores. Sense oblidar (c) tot l'entramat que permet les relacions entre els òrgans centrals de l'Estat, els de les Comunitats Autònomes i la Unió Europea.

Així doncs, s'abordarà el marc constitucional, l'estatutari i el normatiu en tots els nivells, concretament el que ofereix per a esta col·laboració la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, regula les relacions internes entre les Administracions, establint els principis generals d'actuació i les tècniques

de relació entre els diferents subjectes públics.

Això ens permetrà endinsar-nos en l'estudi dels diferents instruments de col·laboració en els tres nivells referits, plantejant un estudi empíric per a avaluar el seu rendiment.

es nivells referits, plantejant un estudi empíric per a avaluar el seu rendiment.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1335 - Grau CC. Polítiques i de l'Administració Pública

Anàlisi d'informació per a avaluar problemes polítics o de gestió pública i elaborar propostes de millora

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. El marc de les relacions de col·laboració

1. Introducció: La col·laboració com a eix nuclear dels estats descentralitzats.
2. La distribució territorial del poder.
3. Conceptes *calve per a entendre les relacions intergovernamentals.
4. El marc constitucional
4. Marc estatutari
6. Marc normatiu
7. Principis ordenadors
8. Models comparats: el federalisme cooperatiu

1. Les Conferències Sectorials
2. Les Comissions Bilaterals de Col·laboració
3. Els Convenis de Col·laboració
4. Els Plans i programes conjunts

2. Les relacions intergovernamentals verticals: bilaterals i multilaterals

1. Les Conferències Sectorials
2. Les Comissions Bilaterals de Col·laboració
5. La Conferència de Presidents.

3. Les relacions en el marc de la Unió Europea

1. Participació de les Comunitats Autònomes a la Unió Europea
  - .Conferència per a Assumptes Relacionats amb la Unió Europea
  - .Participació de les Comunitats Autònomes en el Consell de Ministres
  - .Participació Autònoma en la Comitologia (Comitès de la Comissió Europea)
2. Participació d'Entitats Locals en Assumptes Europeus: Participació en el Comitè de les Regions

4. Les relacions intergovernamentals horitzontals

1. Les Fases en la implementació i desenvolupament
2. Els instruments per a col·laborar
3. La col·laboració submergida.
4. Anàlisi empírica de les relacions horitzontals.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	8,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	8,50
Preparació d'activitats d'avaluació	21,00
Resolució de casos pràctics	15,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia docent:

- 1 Classes presencials magistrals, estudi de casos, resolució d'exercicis i problemes, aprenentatge cooperatiu.
- 2 Esquemes, mapes conceptuals, resums tant individuals com grupals. Presentacions individuals i/o en grup. Assistència a tutories.
- 3 Lectura comprensiva de textos i materials d'estudi.
- 4 Expressió dels coneixements a nivell oral o escrit.

p;

AVALUACIÓ

Prova/s escrita/s i/o orals, consistents en un o diversos exàmens que podran ser de tipus objectiu, i incloure qüestions teòric pràctiques i/o problemes, 70% de la nota final.

Avaluació contínua de cada estudiant, basada en l'assistència regular i participació activa en les activitats presencials proposades, com ara la realització pràctica o la participació en tallers, tot això prenent en consideració el grau d'implicació i esforç del/la alumne/a en el procés d'ensenyament-aprenentatge i les habilitats i actituds mostrades durant el desenvolupament d'estes activitats, i avaluació de treballs, memòries/informes i/o presentacions orals sobre tals activitats, de manera individual o col·lectiva 30% de la nota final.

Independentment del sistema d'avaluació general que s'establisca per a tot l'alumnat (examen escrit o oral), el professorat responsable de l'assignatura podrà determinar en l'annex a la guia docent la possibilitat de canviar, motivadament, la modalitat d'examen final quan es veja obligat a realitzar la prova en una data diferent de l'oficial en aplicació de les normes previstes per al cas de coincidència d'exàmens en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de les Titulacions de Grau i Màster de la Universitat de València, o qualsevol altra causa reglamentàriament establida (v. gr. suposats de força major justificada). En estos supòsits, la nova modalitat d'examen a realitzar haurà de mantindre el mateix nivell d'exigència i dificultat que el realitzat amb caràcter general en la resta de grup.

L'alumnat que haja seguit l'avaluació contínua i haja sigut avaluat d'esta, en el supòsit de no presentar-se a la prova final en la data oficial d'examen (tant en 1a com en 2ª convocatòria), obtindrà la qualificació de NO PRESENTAT.

vocatòria), obtindrà la qualificació de NO PRESENTAT.

BIBLIOGRAFIA

- ALBERTI ROVIRA, Enoch(u. ed.): Las relaciones de colaboración entre el Estado y las Comunidades Autónomas en Revista Española de Derecho Constitucional, núm. 14, pp. 135-180.(u. ed.). Los Convenios entre Comunidades Autónomas, Documentación Administrativa, núm. 240, CARRANZA, Gonzalo Gabriel (u. ed.): «Evolución del régimen jurídico de la Conferencia de Presidentes: ¿Hacia una cooperación encorsetada?». En Teoría y Realidad Constitucional, núm. 51. COLINO CÁMARA, César.(u. ed.) Federalismo Horizontal en el Estado Autonómico. La

evolución de los mecanismos de cooperación horizontal en España, en Cuadernos Manuel Giménez Abad, núm. 2, pp. 1-13. (u. ed.) Las relaciones intergubernamentales en España: un estado de la cuestión y algunas consideraciones en perspectiva comparada en Ferrin, (coords.) La práctica de la cooperación intergubernamental en España. Madrid, CEPC. (u. ed.) Las relaciones intergubernamentales en Colino, César, Olmeda, Jose Antonio y Parrado, Salvador. Las Administraciones Públicas en España. Valencia, Tirant lo Blanch. FERNÁNDEZ ALLES, Jose Joaquín (u. ed) Bases para una teoría constitucional española sobre las relaciones intergubernamentales, REDC, núm. 72, pág. 52 y ss. FERRIN, Mónica., LEÓN, Sandra Y COLINO, César (u. ed) (coords.) La práctica de la cooperación intergubernamental en España. Madrid, CEPC.

- GARCÍA MORALES, Mª Jesús, MONTILLA MARTOS, Jose Antonio. y ARBÓS MARÍN, Xavier, (u. ed.) Las Relaciones Intergubernamentales en el Estado Autonómico, Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, Madrid. GARCIA MORALES, M^a. Jesús (u. ed.). Convenios de Colaboración en los sistemas federales europeos: Estudio comparativo de Alemania, Suiza, Austria y Bélgica, Mac-Graw-Hill, Madrid.(u. ed.) Las Relaciones Intergubernamentales en el Estado Autonómico. Madrid, Centro de Estudios Constitucionales. (u. ed.). La colaboración a examen: Retos y riesgos de las relaciones intergubernamentales en el Estado autonómico, Revista Española de Derecho Constitucional, núm. 86. DE LA PEÑA, Alberto, ELIZONDO, Arantxa, JUARISTI, Francisco, MOKOROA, Juan Luis, Y MONDRAGON, Jaione (u. ed.) Las Conferencias Sectoriales (u. ed.): Dinámica de funcionamiento y valores y percepciones de los agentes políticos y técnicos, en Gestión y Análisis de Políticas Públicas. Nueva Época, núm. 14.
- GONZALEZ AYALA, Mª Dolores (u. ed.) Las relaciones intergubernamentales en el nuevo marco de las reformas estatutarias: La diferente conciliación de la bilateralidad-multilateralidad en las relaciones Estado-Comunidad Autónoma, en InDret. Revista para el análisis del Derecho. LÓPEZ ARANGUREN, Eduardo (u. ed.) Relaciones Intergubernamentales en los Estados Autonómico y Federal. Estudio sobre los Estados Unidos, el Estado Español y el País Vasco. Oñate, IVAP. MENEZ REXACH, Ángel Y SOLOZABAL ECHEVARRIA, Juan José (u. ed.). El Principio de Colaboración en el Estado Autonómico, Fundación Manuel Giménez Abad, Zaragoza.
- RIDAURA MARTINEZ, Mª Josefa (u. ed.) Relaciones Intergubernamentales Estado-Comunidades Autónomas. Valencia, Tirant lo Blanch.(u. ed.) Comisiones bilaterales de cooperación y nuevos Estatutos de Autonomía, en García, Francisco J. y Albertí, E. (coords.) Treinta años de Constitución. Valencia, Tirant lo Blanch, 255-274.u. ed.) Parlamentarismo multinivel y relaciones intergubernamentales horizontales, en Ridaura Martínez, Mª J., Representación Política y parlamentarismo multinivel, Tirant lo Blanch, Valencia, u.ed.(u. ed.) Solidaridad y lealtad como ejes axiales de articulación de las relaciones de colaboración horizontales, en SETENTA AÑOS DE CONSTITUCIÓN ITALIANA Y CUARENTA AÑOS DE CONSTITUCIÓN ESPAÑOLA, (Drs.) Antonio Pérez Miras, Germán M. Teruel Lozano, Eduardo Raffiotta y Maria Pia Iadicicco; Volumen IV: Sistema de fuentes, Justicia constitucional y Organización territorial, coordinado por Fernando Pérez Domínguez. (ISBN: 978-84-340-2602-5), BOE, CEPC, Madrid, u.ed. RUIZ GONZÁLEZ, José Gabriel (u. ed.). La cooperación intergubernamental en el estado autonómico: situación y perspectivas, REAF, núm. 15, pp. 287-328. TAJADURA TEJADA, Javier (u. ed.). El principio de cooperación en el Estado Autonómico, Comares, Granada.